

KENNISSESSIE BESCHERMD THUIS IN DE SAMENLEVING: LIVING LAB EERST EEN THUIS U16

23 mei 2022

Nienke Boesveldt, Marte Kuijpers (UvA)
Aly Gruppen, Maarten Davelaar (HU)

Aly Gruppen
Onderzoeker en docent
Social Work
Hogeschool Utrecht

Maarten Davelaar
Zelfstandig onderzoeker
tevens verbonden aan
Hogeschool Utrecht

Nienke Boesveldt, dr.
Hoofd-onderzoeker MO/BW
Universiteit van Amsterdam

Marte Kuijpers
Onderzoeker MO/BW
Universiteit van Amsterdam

eerst
een
THUIS

LIVING LAB EERST EEN THUIS IN HET KORT

- Samenwerking 16 gemeenten uit de regio Utrecht, zorgpartijen en woningcorporaties
- Met financiering vanuit VWS realiseren van minimaal 200 woningen voor dak- en thuisloze mensen
- Begeleiden van deze mensen in hun herstel middels Housing First-begeleidingsmethode.

ONDERZOEKSSPOREN UVA EN HU

SPOOR 1: ONDERZOEK DUURZAAM HERSTEL (UVA)

WAT: Onderzoeken mate van duurzaam herstel bewoners living lab-traject

HOE:

- Interviews met bewoners op verschillende locaties, 2 à 3 meetmomenten over 2 jaar tijd
- Samen met ervaringsdeskundig co-interviewers
- Vergelijken met ervaringen reguliere opvangtrajecten (5-jarig onderzoek Herhaalde Dakloosheid Utrecht)

SPOOR 2: ACTIE-ONDERZOEK SUCCES- EN FAALFACTOREN (HU)

WAT: Kritische succes- en faalfactoren achterhalen bij: 1) huisvesting 2) begeleiding 3) landen in de wijk

HOE:

- Losse sessies met bewoners en begeleiders en ter verdieping data UvA
- Actiegerichte sessies met bewoners, begeleiders en extern betrokken partijen
- Terugkoppelingen zorgaanbieders, corporaties en partners Living Lab

LIVIN EN MIXIT (Leidsche Rijn)

MEANDER (Nieuwegein)

NIJEVELT (de Meern)

JAN STEENSTRAAT (Woerden)

DE BOERDERIJ (Meerkerk)

GESPIKKELDE WONINGEN (o.a. Utrecht, Driebergen, Woerden, Houten en De Bilt)

EERSTE BEVINDINGEN OP DRIE THEMA'S

Belangrijkste algemene bevindingen:

- vanuit interviews bewonersperspectief UVA
- verschillende HU-sessies met bewoners, begeleiders en externe partijen

HUISVESTING

BEGELEIDING

LANDEN IN DE WIJK

HUISVESTING

Werkzame factoren:

- Unaniem: eigen huis en faciliteiten als startpunt van herstel, rust en eigen regie
- Praktische ondersteuning bij verhuizing/inrichten woning
- Inrichtingsbudget: inrichten naar eigen smaak/wens
- Gelijktijdig intrekken in woning: faciliteert contact en onderlinge hulp
- Groepsapp/facebookgroep voor uitwisseling klusspullen/ondersteuning

Verbeterpunten:

- Goed uitvragen wensen woonruimte (bv. kamer kind) en woonomgeving (bvb. in buurt netwerk/werk) van belang voor duurzaamheid woonplezier
- Nog vaak onduidelijkheid over contractvorm en huurvoorwaarden
- Meedenken bij passend inrichten kleinere ruimten en duidelijkheid over inrichtingsbudget

HUISVESTING

Werkzame factoren:

- Goede kwaliteit eigen woonruimte/appartementen
- Goede informatieverstrekking bij start & inspraak in type woning en inrichting
- Goede selectie
- Hulp bij (alles rondom) inhuizing
- Ontwerp nodigt uit tot ontmoeting.
- Korte lijnen tussen zorgorganisatie en woningcorporatie (sociaal beheer/huismeester)

Verbeterpunten:

- Geen vrije keuze gordijnen & vloer
- Selectie & plaatsing soms rommelig verlopen
- Geen keuze in woonruimte binnen gebouwen of in locatie
- Renovaties houden nadelen (locatie en woonkwaliteit)

BEGELEIDING

Werkzame factoren:

- Betrokkenheid, openheid en laagdrempeligheid
- Flexibele bereikbaarheid en snelle reacties
- Continuïteit en vertrouwen, duurt even voordat hulpvragen duidelijk zijn/gesteld worden.
- Eigen regie
- Onderlinge afstemming met andere partijen

Verbeterpunten:

- Behoefte aan 'doorprikken masker' en proactieve aanpak met name bij psychische klachten, verslaving en sociale contacten.
- Kennis en aandacht voor aanbod zinvolle daginvulling ook i.r.t. verslaving. Voor velen dagbesteding/werk belangrijkste herstelbehoefte.
- Betrokkenheid begeleiders bij contact budgetbeheerder/bewindvoerder.

BEGELEIDING

Werkzame factoren:

- Begeleiding 'laagdrempelig, open, sociaal'
- Begeleiders helpen 'snel en goed'
- Aanspreekbaar en zichtbaar
- Vast team (kan overnemen, kent locatie goed)
- Ondersteunen burenccontact

Verbeterpunten:

- Begeleiding soms te vrijblijvend/vraaggericht
- Breder taakopvatting nog niet altijd gemeengoed: van individuele begeleiding naar begeleiding binnen community (scholing nodig)
- 'Doen wat nodig is' (maatwerk) blijkt ingewikkeld, niet benut –organisaties mogen hierbij meer begeleid worden

LANDEN IN DE WIJK

Werkzame factoren:

- Positief over burencontact en oog voor elkaar
- Gemengd wonen: actieve betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor gezamenlijke activiteiten.
- Een gezamenlijk ontmoetingsmoment in de start, als een opening voor contact.
- Goede aansluiting op openbaar vervoer of mobiliteitsbijdrage voor bvb. een elektrische fiets.

Verbeterpunten:

- Onderlinge aansluiting niet (voor iedereen) vanzelfsprekend, op verschillende wijzen actief uitnodigen en vragen wat mensen zelf kunnen bieden maakt groot verschil (lange adem).
- Binding met wijk buiten project vaak nog gering, anderzijds grote behoefte aan daginvulling/hobbies. Zoeken van aansluiting bij locale sociale basis.

LANDEN IN DE WIJK

Werkzame factoren:

- Gemengd wonen: veel mogelijkheden tot ontmoeting – activiteiten, commissies, community coach, etc.
- Bewoners groeten elkaar, kijken naar elkaar om, nodigen uit
- Begeleiders en sociaal beheerders stimuleren activering
- Goede faciliteiten in omgeving, veilige buurt

Verbeterpunten:

- Corona: aanvankelijk weinig mogelijk
- Niet bij alle bewoners betrokkenheid bij community
- Verwachtingsmanagement m.b.t. gemengd wonen
- Niet altijd wonen als voor lange duur gezien: impact op motivatie voor opbouwen netwerk
- Geïsoleerde ligging

VRAGEN

Tussentijdse onderzoeksresultaten Hogeschool Utrecht en Universiteit van Amsterdam.

Deel 1 Succesvolle huisvesting

De eerste tussentijdse resultaten van het Living Lab willen we graag met jou delen! In dit eerste deel richten we ons op **HUISVESTING**. De volgende twee delen gaan over **BEGELEIDING** en het **LANDEN IN DE WIJK**.

Wat is het Living Lab?

De Universiteit van Amsterdam voert binnen het Living Lab Eerst een Thuis onderzoek uit onder de bewoners van alle wooninitiatieven. De Hogeschool Utrecht gebruikt deze resultaten als input voor actieonderzoek: sessies met bewoners, begeleiders en samenwerkende organisaties om tot verbeterpunten te komen.

Tijdens de looptijd van Eerst een Thuis (twee jaar) komen de onderzoekers meerdere keren langs bij de bewoners. Hierdoor kunnen we tussentijds gebruik maken van de opbrengst van de onderzoeken om de aanpak te verbeteren en daarmee het duurzaam herstel van de bewoners te vergroten.

Onderzoeksverantwoording

De tussentijdse resultaten zijn gebaseerd op de 1e onderzoekscyclus van mei tot oktober 2021 met:

- 4 woonlocaties
- 2 gemeenten
- 60 interviews met bewoners
- 5 sessies met 13 bewoners
- 7 sessies met begeleiders
- 3 sessies met samenwerkende partijen
- 2 terugkoppelsessies met woningcorporaties en zorgpartij
- 5 corona golven met veel consequenties voor activiteiten en deelname

De locaties die onderdeel zijn van de 1ste onderzoekscyclus zijn allen **GEMENGD WONEN PROJECTEN**. Deze tussentijdse resultaten geven dan ook tips voor het succesvol huisvesten van dak- en thuisloze personen in dit woontype. De 2e onderzoekscyclus is gestart in december 2021. Naast de 4 gemengd wonen locaties zullen dan ook geclusterde en gespikkelde woonvormen onderdeel zijn van het onderzoek.

LIVIN

BEDANKT VOOR JULLIE AANDACHT!

MEER INFORMATIE?

- <https://www.utrecht10.nl/eerst-een-thuis/>
- https://www.utrecht10.nl/wp-content/uploads/2022/05/flyer_onderzoeksresultaten_living_lab_-_jan_2022.pdf
- **ABONNEER OP DE NIEUWSBRIEF!**

STELLING 1

ALLE BEWONERS ZIJN
GESCHIKT VOOR LIVING
LAB EERST EEN THUIS,
OOK BEWONERS MET EEN
ACTIEVE VERSLAVING.